

Előzetési feltételek:
 Egész évre 6 ft. —
 Fél évre 3 ft. —
 Helyszíni letét, csupán a kiadó hivatalában B.-Gyarmaton.
 A lap szállomai részére a nyilvántartás minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetési díja:
 Öt hasábos petit sor 5 kr
 Bátyeg minden beiktatásnál 30 kr
 Nyílt tér garmond sora 20 kr
 Hirdetéseket felvevő a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközölhetők.
 Előzetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Nyiltlevél.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület ügyében.

IV.

Második levőlemben a 25 holdas falkolából reményelhető bevételeit. — Harmadik levőlemben számításot tettem a reményelhető kiadásokra nézve. A mérleget szándékosan nem állítottam össze azért, mivel tapasztalásból tudjuk, hogy a nem vélt esetek gyakran oly súlyt vetnek a mérleg egyik vagy másik soronyjába, hogy azt lenyomja. Jelen esetben is lehet oly véletlen eset, p. o.: hogy a falkolában meggyökerezett csemegeszőllőveszszók, gyümölcsajtványok és ákácfaesemoték nem kelnek mind el ővenként. Ezen esetben a készlet azon részét, mely megrendelőkre nem talált, nyilvános árverésen kellene eladni, s akkor természetesen nem jönne be érte annyi pénz, mint az előszámítás szerint bejönnie kellett volna.

Hogy pedig azon eset elő ne jöhessen, annak úgy vélem elejét vehetnünk, ha a csemegeszőllő és gyümölcsfajok úgy lesznek üszvéralogatva, hogy csakis a legjelesebbek vétetnek fel a tenyésztésbe, és a fajok valódiságára kellő figyelem fordítatik. Továbbá az által, ha a tenyésztésbe felvett csemegeszőllők és gyümölcsfák termését megismer-
 teljük a közönséggel.

Azt mondja a régi közmondás: ignoti nulla cupido, — aki valamit nem ismer, nem is kívánja azt. — Sokan vagyunk olyanok, — mert magamat is azok közé számítom, — kik, — ha bár régen beláttuk is a gyümölcstenyésztés fontosságát, — de nagyrabecsülésünk a gyümölcskiállításokon megsokszorozódott. Tehát gyümölcskiállításokat kellene rendezni évenként, melyre, — addig is míg az egylet anyaszőlője, és gyümölcsfaj-fái termőkké lennének, az ország más vidékeiről küldendő kitűnő csemegeszőllők és gyümölcsök felmutatásával s megismertetésével a közönség azon helyzetbe hozhatnák, hogy tájékozhatná magát a csemegeszőllők és gyümölcsfajok megrendelésénél. Midőn pedig már az egylet anyaszőlőültetvénye és a rabátokba ültetett faj-fái termőkké lennének, — a mi a szőlőkre nézve a harmadik, a gyümölcsfákra nézve az 5-ik vagy 6-ik évben reményelhető. — akkor azoknak termése egyfelől a kiállításokon felmutattatnék, más felől az egylet tagjainak apró részletekben csekély árért eladhatnák. A téli gyümölcsök és csemegeszőllők pedig érsz idő szerinti elárúsítás végett Gyarmaton, Szécsényben, Losoncban és Rétságán egy-egy megbízható egyének bizományképen kiadatnának. Így megismerve a közönség a jeles fajtákat, — néhány év alatt nagy lendületet venne a gyümölcstenyésztési hajlam, főleg ezen vidéken, hol a föld és öghajlat igen alkalmas a gyümölcstenyésztésre, s hol a földet semmivel se lehetne úgy kihasználni, mint azzal. Egy kis számítás meggyőzhet arról mindenkit.

Ugyanis, míg egy 100 öl földterület, középtermés, és illendő gaboná-
 árak mellett ad a termelőnek árpával, vagy zabbal bevetve körülbelül 2 krajczárt, rozs után 3 krajczárt, — tiszta buza után 4 krajczárt, addig a gyümölcsfákra nézve egészen másként áll a dolog, mert például egy pyramis alakú 10 éves Liegel körtefa egyremásra 200 darab szép körtét lead, melynek darabja Pesten 10 kr. faluhelyen csak 2 kr-ra tegyük, mégis 4 forint értékű gyümölcsöt terem, s mivel egy olyan pyramis alakban nevelt körtefa vén koráig megéri 4 100 öl földterülettel, — egy 100 ölre 1 forint haszon esik. — Továbbá egy 100 öl földterületen jól megfér 6 fő finom csemegeszőllő, — négy éves korától fogva ha elemi csapás nem éri minden töről lehet reményleni egyremásra 5 fontot. — Az ily szőlőnek fontja Pesten 20 kr. — faluhelyen tegyük csak egy negyed részre vagyis 5 kr-ra. A 6 fő szőlőről nyert 30 font szőlő értéke 1 frt. 50 kr. Pedig a szőlő és gyümölcsfa, ha egyszer jó földbe szakértelemmel beültetett, nem kíván többé semmi más beruházást, mint okszerű metszést, s rovaroktól tisztántartást.

Midőn a gazdasági egylet teendői közt első helyre tettem a gyümölcstenyésztés felkarolását, arra engemet a felhozottakon kívül még egy más igen lényeges ok is ösztönzött. — Ugyanis míg a mezőgazdaság főbb ágaival, u. m.: gabonatermelés s baromtenyésztéssel nem mindenki foglalkozik; addig a gyümölcstenyésztésnek legnagyobb publicuma van. A leggazdagabb földesúrtól le a negyedtelkes jobbágyig, — mint szinte tisztviselők, papok, tanítók, kereskedők, iparosok, mesteremberek stb. a gyümölcstenyésztésben részt vesznek. — Kinek nincs egybe, mint egy kis házi kertje, mely néhány 100 öl területből áll, — már néhány gyümölcsfát beültethet, s néhány év múlva maga, vagy maradéka hasznát fogja venni. — Nem ok nélkül mondta hazánk egyik nagy embere, hogy: „azt tartaná Magyarország

egyik legnagyobb jótevőjének, ki itt a gyümölcstenyésztést annyira megtudná kedveltetni a néppel, hogy az általános felkaroltnék.”

Fájdalom! Ettől még igen távol vagyunk! Pedig ha Nógrádmegye gazdasági egyesülete azon áldozatnak, s munkásságnak, melyet csaknem egy egész évtized alatt kifejtett, — csak felét fordította volna is a gyümölcstenyésztés előmozdítására, — most azt hiszem sok ezer nemes faj gyümölcsfa és csemegeszőllő, s száz-
 ezerekre menő ákácfa volna elültetve a megyében, s valószínűleg az egylet ügyei iránti érdekltség sem szűnt volna meg, hanem még inkább fokozódott volna.

Ha attól nem kellene félnem, hogy azon gyanúra adok okot, mintha én az egylet működését bírálni akar-
 nám, — közleném itt kivonatban a nógrádmegyei gazdasági egylet működését elejétől fogva végig, a kezdetektől lévő „Gazdasági lapokban” megjelent jegyzőkönyvei után. Igen tanúságos lenne az mindnyájunkra nézve, még azokra nézve is, kik annak működésében tevékeny szerepet vittek, mert most már az azóta szerzett tapasztalatok után felüsmernék azokban a netalán történt tévedéseket, mert hiszen emberek vagyunk, s tévedni emberi dolog.

Minthogy pedig azon esetben, ha az egyletet újból alakítani akarjuk, elkerülhetlenül szükséges lenne az alapszabályokat a változott viszonyok s körülmények kívánalmai szerint átalakítani, s az egylet leendő működését is lényegesen módosítani: bátorságot veszek magamnak az egy-

let működéséből némely részletekre nézve véleményt mondani, de csakis annyiban, amennyiben első levelemben felállított tőtelem támogatására éppen az egylet működése adja a legdöntőbb érveket.

A gazdasági egyesület alapszabályilag kötelezte magát erkölcsileg arra, hogy munkásságát a mezőgazdaság minden ágára kiterjeszti, és ennek lélekismeretesen igyekezett is megfelelni, de működésében túlteljeszkedett anyagi erején, s kiadásait nem a már tényleg befolyt, hanem a reményelhető bevétel azorint utalványozta.

1860-ik október 21-én Losoncban tartott választmányi ülés jegyzőkönyvében azon remény van kifejezve, hogy az egylet tagjainak száma legalább 5000-re fog felzaporodni s évi jövedelme 8000 forint leendő. — (Jegyezzük meg itt, hogy az egyleti tagok, mint majd minden vidéki gazdasági egyletnél, úgy a nógrádinál is három félék voltak, u. m.: 1. alapítótágok, kik 100 frt. alapítványt tén, annak 5 százaléki kamatját fizették, 2. egyleti tagok kik 6 éven át 5 frtot fizetnek, — 3. évdijas tagok, kik rövidebb időre a kevesebb mennyiséget, de legalább egy forintot fizetnek az egylet pénztárába) De fájdalom a következés megmutatta, hogy a valóság nem felelt meg a várakozásnak, mint az 1865-ik évi június 20-án Szécsényben tartott választmányi ülés előbe botorjesztett pénztárnoki táblás kimutatásból kitűnik, melyet mint az egylet akkori helyzetét nagyon világosan feltűntető adatot itt közlök:

A nógrádmegyei gazdasági egyesület bevételeit, bevételei hátralékait és kiadásait, úgy az egylet-vagyon állásának mérlegét és pénztáriállapotát felmutató táblázat: (Gazd. lapok 1865. évi 30. számából.)

Sorszám	Bevételi címek	Bevéendő		Bevételek		Hátralék	
		arany	frt.	arany	frt.	frt.	k.
1	Jutalom alap maradványa	16	131	18	131		
2	Visszaajándékozott jutalom	3	344	5	344		
3	Kiállítási költségek	2	98 45	2	98 45		
4	Felzáróltási maradvány		480		480		
5	Perkoltségek		81 84		81 84		
6	Tagsági díjak 1860-ra		1814				
7	Tagsági díjak 1861-re		1811				
8	Tagsági díjak 1862-re		1805				
9	Tagsági díjak 1863-ra		1829				
10	Tagsági díjak 1864-re		1723				
11	Pokorny Gusztáv hereti				2879		
12	Galgóczy Antal 1864-ben				2029		
13	Galgóczy Antal 1865-ben				1547		
14	Elhalt tagok hátralékai				72	3515	
15	Tagsági díjak 1865-re				81 53	1704	
	Összesen	23	2111 46	5328	24927 58	4219	

Jegyzet 1. Az 1. szám alatti tétel azon aranyokat és pénzt jelenti melyeket néhány buzgó ügybarátok azért raktak össze, hogy a tagsági díjakból begyűlt pénz a kiállítási jutalmazásokra ne fordítható.

2. A 2. szám alatti tétel a visszaajándékozott jutalmakat jelenti.

3. A 14. szám alatti nem csak az elhalt tagok utáni hátralékot, hanem az összes 6 évi hátralékot magában foglalja. —

sorok	Kiadási címek	Kiadando			Kiadatott		
		ar.	frt.	kr.	ar.	frt.	kr.
1	Az ideiglenes titkár költsége	—	31	24	—	31	24
2	Postaköltségek készítése	—	23	—	—	23	—
3	Nyomatási költségek	—	313	75	—	313	75
4	Póstabérek	—	177	69	—	177	69
5	Kiadási költségek	—	61	54	—	61	54
6	Díjazás oklevelek ára	—	72	15	—	72	15
7	Kiadási költségek	22	158	50	22	158	50
8	Írás és másolásokért	—	115	56	—	115	56
9	Irodai szükséglet	—	24	15	—	24	15
10	A dunántúli vízműtér képe	—	158	—	—	158	—
11	Földmívelési kiadványok	—	200	—	—	200	—
12	Földmívelési kiadványok	—	200	—	—	200	—
13	Jubileumok	—	700	—	—	700	—
14	Perköltségek előlegül	—	100	—	—	100	—
15	Titkári fizetés	—	1800	—	—	1833	—
16	Egyes kiadások	—	133	82	—	133	82
Összes kiadás		22	4209	39	22	4209	39

Ezen kiadásokhoz jönnek még: a titkár 400 forint évenkénti fizetése, — a földmívelési kiadványokra 200 forint, — az országos gazdasági egyesület részére tett 210 forint alapítvány, — az országos iparügyi egyesület részére, s az erdészeti egyesület részére száz-száz forint alapítvány, — az István-telek felszerelésére 50 frt. Kiállításokra, gépek vásárlására tetemes összegek, melyek az egyesületi pénztárt nagyon is igénybe vették, ol annyira, hogy az igazgató választmány kénytelen volt azon utolsó esz-közös nyulni, a melynek ilyenmód egyesületi költségvetésének, s. i.: a kintlévő tagsági díjakért az egyesületi tagokat beperelni. Az azon évi augusztus 8-án Szécsényben tartott közgyűlésen az egyesület ügyvédje bejelentette, hogy 160 hátrálékost megidézett, s az azoknál kint lévő 1830 forintból 809 frtot már be is hajtott. Hitem szerint ez olyan gyógyszer, mint a halálkőnek a moschusz, néhány órával megnyújtja ugyan az életet, de nem gyógyít. — Medicina peior morbo.

En az általam készített tervezetben főszóval fektetek arra, hogy azon remediumra ne legyen szükség, s úgy hiszem, a fentebb előadott tervezet szerint vagy soha, vagy igen ritkán lenne arra szükség, hogy az egyesület

a maga tagjait tagsági díjakért beperelje, mert a tagsági díj csakoly, — a tagsági előny pedig tetemes lévén, magoknak a tagoknak érdeke kívánna azt, hogy csakoly díjak befizetését a rendelt időre teljesítsék, nehogy azt elmulasztván, előnyeiket elveszítsék.

Surány. 1874. márt. 18.

Oroszi Miklós.

A közönség köréből.

T. Szerkesztő úr!

Azon felvilágosításra, melyet Kövy Tivadar a b. gyarmati tak. pénztár ügyvéd a „Nagrádi Lapok” 11-ik számában közre bocsátott, reám vonatkozólag szerkesztői megjegyzések tetetnek, melyekre egy a magam, mint az általam igazgatott b. gyarmati tak. pénztár érdekében nyilatkozni kényszerülve vagyok.

A tisztelt szerkesztő urnak f. ér. febr. 26-áról intézett levele, melyben a b. gyarmati takarék-pénztár közgyűlési jegyzőkönyvét közlés végett megküldetni kerte, hosszabb távollétem ideje alatt érkezett hozzám, mindazáltal a forgalom, a vagyonállás kimutatását, s azaz kapcsolatban a közgyűléssel megállapított jövedelem felosztását, az intézet ügyvéd a szerkesztő urnak távollétem alatt is rögtön megküldte. — azt azonban közlendőnek nem találta.*

* E körülmény kivételül nem közölhettem, mindegyik az általam oly alakban közlöttem, melyet hiteltelennek tartottam, de meg azért nem, mivel hittem, hogy alkalmas lesz a jegyzőkönyv s talán az igazgatói jelentés közlésénél is több a közönség igazgatói kötelességét tudatosítani.

Magával a jegyzőkönyvvel sem én, sem az intézeti ügyvéd akkor nem szolgálhatott, mert a közgyűlés febr. 22-én tartatván, a j. könyv febr. 25-én megszerkesztve még nem volt, sőt a választmány elé is csak f. évi mártus 16-án volt felterjesztetve, a csak akkor lön annak kinyomtatása és közlése tőle elrendelve.

De abból sem a beperelt követelések, sem a perköltségek összegére, sem pedig a beperelt adóok számára néve, noha erről levelében említés téve nincs, felvilágosítás nem merithető, mert közismeretes dolog, hogy a beperlés nem a közgyűlés, hanem az igazgató választmány elhatározása alá tartozván, annak nyoma csak a választmányi jegyzőkönyvokban lehet.**

Ha a t. szerkesztő úr tölem a beperelt adóokra néve kívánt volna felvilágosítást, azaz bizonyosságot szolgáltatni volna, kívánt ha arról is értesít, hogy azt azon közlés megírására végett kéri, mely a N. L. 10. számában közöltem.

Tudomásom szerint a szerkesztővel egy takarékpénztári intézet sem közli közgyűlési jegyzőkönyveit, ellenben a szerkesztővel gondoskodnak tudósításokról, hogy a közönséget a gyűlések határozatairól értesíthessék. Az intézetek a lapokkal csak a forgalmi és vagyoni kimutatásokat közlik, s ezt a N. Lapoknak a múlt 1872 évet illetőleg én is megküldtem, nagy sajnálatomra azonban a szerkesztő úr, hozzám intézett levelében oda nyilatkozott, hogy ezen adatokat csak azon feltét alatt közli, ha az intézet a közlési díjat megfizeti. E kívánságát én a választmányomnak előterjesztettem, az által azonban ily közlési díjak megajánlására fel nem hatalmaztatván, kívánságát nem teljesíthettem, a t. szerkesztő úr pedig a b. gyarmati tak. pénztár forgalmi adatait nem közölte.

E ténykörülményre azért vagyok kénytelen hivatkozni, mert megjegyzéseimben azon kitétel fordul elő, hogy míg más intézetek közgyűlési jegyzőkönyveiket önként sítottak a nyilvánosságnak átengedni, én ezen kívánságom felhívására nem tettem eleget, mielőtt vagy az ignorálás vagy a mulasztás vádját foglaltaték.

A jegyzőkönyv közlésének akadályát már fentebb érintem, hogy pedig a mérleget ez évben nem önként, hanem csak felhívására küldhettem meg, annak oka abban rejlik, mert közlési díj nélkül azt a N. Lapok a múlt évben sem vették fel, következ-

** De nyomának kell lenni az igazgatói jelentésnek, s az az f. évi posztájában magában foglaló közgyűlési jegyzőkönyvban is, miután az igazgatói jelentés közlésénél is több a közönség igazgatói kötelességét tudatosítani.

sóleg úgy magamat, mint az intézetet a visszautasítás cédylének ismételve is kitenni vonakodtam, mely eset sajnálatomra mégis bekövetkezett. Ily előzmények folytán tehát senki sem számíthatja be nekem, ha a N. L.-kal szemben az intézeti közleményekre néve tartózkodást követtem.***

Ami a beperlésre vonatkozó tényállást illeti, arra vonatkozólag azon adatokon felül, melyeket intézeti ügyvéd Kövy Tivadar úr közölt a közönség felvilágosítása céljából szabad legyen arra hivatkoznom, hogy a megv. a b. gyarmati tak. pénztárnál elhelyezett magtári tőkeit felmondván, a választmány pénzügyi viszonyok az intézetet viszont hátrálékos követelések behajtására kényszerítették.

Mindannak dacára tekintve a viszonyokat a jelzálogi tőkékre néve csak azon adóok pereltettek be, kik már évek óta sem kamatot, sem tőkeltérleést nem fizettek. Erre pedig annyival inkább kényszerítve volt az intézet, mert a törvény szerint a jelzálogi előlegek csak a három éven belüli kamatok bírnak, a per és a végrehajtási eljárás pedig évekig elhúzódik. De a mely beperelt adó a kamatok lefizetése mellett a tőkeltérleésre néve halasztást kért, annak megadása egyóttól sem tagadtatott meg. Az intézet eljárása tehát nem megrovando, hanem úgy hiszem, igen is méltányos.

A meghatalmazásra néve a prdt. 89. §-ra kell hivatkoznom, mely így szól: „Az ügyvéd tartozik a meghatalmazványt eredetiben vagy hiteles másolatban az első perirathoz mellékelni, illetőleg első megjelenése alkalmával felmutatni.” —

Ezen nyilatkozatom közlését kérve tisztelettel maradtam.

B. Gyarmaton 1874. mártus 16-án.

Jeszénky Dániel,
mint a b. gyarmati tak.
pénztár igazgatója.

*** Ami a lap olvasó közönségének nagy részét érdekelheti, azt minden szerkesztő díjazással is szívesen közli, ilyeneknek azonban az illetőforgalmi kimutatások nem tekinthetők a csak mind gyakrabban közlésre kerülő közlések áll. érdeklődés, mielőtt is nem más országban, ha ezek közlését csak pénztári díjnak, vagy állami biztosítás mellett vagyunk hajlandók vállalni, mint az országos díjak, sőt mint az országos díjak 7-8 pénztári díj iránnyában kellene gyarolnunk, mi lapunk sőt keretét tekintve, csakis költéses mellékletek csatolása mellett tartunk. E körülmény azonban nem zárja ki, hogy a pénztári díjak forgalmi adatait a lapok számára megküldjék, mert az intézeteknek bizonyára érdekükben áll, hogy előforduló esetekben a szerkesztővel hiteles adatok birtokában legyen, vagy azokat felhasználhasson. Hogy több pénztári díjat a nyilvánosságnak átengedni, arról a N. L. előző számai tanuszkodnak, s hogy a b. gyarmati takarék-pénztár ezt még ma sem tartja kívánságának, arról köztudottak vagyunk az addigi eljárásból meggyőződés. Egyre inkább néve utalok rá, hogy a becsületes emberek közt a helyes elhatározást, mint a köztudottak voltak felbőve, s a csatlakozó után is egyfajta felvilágosító ügyben, vagy időszaki díjak tartani a penztári díjakat. Szerk.

Egy végzeteljes lovaglás.

(Németből; —y. —r.)

H. R. S. Z.
(Folytatás.)

„Ön menni fog, hadnagy; két óra alatt elhagyja a várost, vagy, Istene! a törvények két ítéletet hozand.”

Oly parancsoló volt a tábornok tekintete és hangja, hogy a hadnagy nem mert több ellenkezni; némán hajta meg a fejét a tábornok. Gondolkodva ment végig a folyón, mely Lichtenthal aszony szobájához vezetett. Előtte az oly tiszteletre méltó bölgy előtt akará szívét kitárni, hogy egy védő szót adjon Melánia előtt, kinek őt gyűlölni és megvetni kellett.

Ilendő kopogással lépett a családi szobába. Vére felhívult: Melánia magányosan volt. Megjelenésére felugrott a leány s el akará hagyni a szobát. De mozdulatából nem harag szült, a legmélyebb bán és szívfájdalom kifejezője volt az.

„Kisasszony csak egy szóra, egy egyetlen szóra!”

Oly csendes volt az ifjú hadnagy hangja, hogy Melánia akaratlanul habozott.

„Valjon elfordíthatja-e a szolgáló ura előtt a fejét?” mondá keserűen. „Frankhon fáj mindenható Németországban; mi éreztük azt.”

„Tudom, mennyire kell hogy gyűlöljön engemet,” mondá Charles; „de csak én vagyok a gyűlölt.”

„Az ön keze csak bővére a balsorvégzetét,” szakította őt félbe Melánia; a nyomorult árulóra, ki e ház barátságával visszaél, szálljon az egész feloldozás. Tudjuk, mily pokoli módon hallgatta ki az Armand s anyám közti beszélgetést. Ha azonban ön jóvá akarja tenni a fájdalmat, mit nekem okozott, szóljon nagybátyához —

„Épen tőle jövök; kimerülten kérelmemben; igen, annyira mentem, hogy a katonai alárendeltség és a rokonság adta engedély határain is túlléptem. Ah, kegyed nem ismeri azon vas szívet!”

Melánia nagy erőmegfeszítéssel visszafojtá könnyeit.

„Úgy kéaz vagyunk a legvégsőre,” mondá csendesén.

Charles hozzá lépett. „Melánia! csak most aludt ki szenvedélyem lángoló bevé. Most érzem csak, mily mély kegyedhez való indulatom, habár soha sem lehet enyém. Nevem fölbonthatatlanul szűzök fájdalomához; de én nem sokára elmegyek, hol véies barcz vár reám, elmegyek a harczba — a halálra. Ne szomorítsa meg ittlettem utolsó perczének öntudatát; nyújtsa kezét.”

Késedelem nélkül téve a fiatal leány gyöngy, fehér ujjai begyét az ifjú hadnagy kezébe. „Rosly!” mondá komolyan, „ha egykor szenvedélye ismét túlhaladja szírvő-ságát, lépjen föl ez óra emléke védangyal gyanánt ön előtt, s fordítsa ez indulat bevé, mely minket nyomorba döntött, másoknak sádjára.”

„Helyesen gyermekem,” hangzott mögöttük egy férfi hang. „Charles érdemes megbocsátásodra: szíve jó és nemes.”

Meglepetve fordult vissza a két ifjú: Lussan és Armand léptek észrevétlenül a szobába és hallák az ifjú leány utolsó szavait. Melánia jegyzéséhez fűtött.

„Armand, Armand!” kiáltá „neked nem szabad meghalnod; kell egy utnak lenni a menekülésre, kell, hogy mentégednek ára legyen — ha mindjárt mint koldusok vonulunk ki e házból.”

Lussan fejét rázá: Nincs más mód a mentésre, ha csak az ég meze nem lágyítja Rosly szívét,” mondá szomorúan. „A császár messze van, s ha mindjárt jelen volna is, becsületiszavam köt, hogy Armand megmentésére semmi eszközt sem használok föl.”

„En azonban nem kötöm le becsületiszavam,” mondá Charles lelkesedten, „s jóvá teszem, mit Rosly Martigny ellen vétett. Bátyám gyűlöletét az alya ellen kibékíti dicsere a szobán. Halgassatok meg. Egy óra alatt francia egyenruhát szerzek a fogoly számára; a jelszó „Josephine” megnyitja előtte a kapukat, mielőtt az éj beáll. Élelmi szerek beszerzése végett elküldtettem innét, virradatkor Wallenroth saluban fogok reá várakozni, hogy onnét tovább küldhessem; azután föllepek tettemmel nagybátyám előtt, majd meglátom képes-e egy Roslyt a hadi-törvényszék elé állítani.”

Lussan hátra tekintett.

„Nos, Armand,” mondá „a menekvés egy sugara int — nemde örömmel ragad az azt meg, és menekül?”

„En az ön becsületiszava, atyám, — és az ön ígérete?” kiáltá Armand: „nem, szilárdan és elszántan nézek sorsom felé.”

Közönség nagylelkűségét, hadnagy ur, de azt el nem fogadhatom.”

„Jójj karjaimba gyermekem!” kiáltá „igen, jobb becsületesen és nyugodtan meghalni, mint élni — becsületlenül.”

Lichtenthal aszony belépte szavára meg a beszélgetést. Haatalan iparkodott szavaiban régi erélyét mutatni, nem bírt már azzal: szemében könnyek lázoztak.

„Egy segéditást érkezett,” mondá „ki Rosly tábornok után kérdőzködött. A császár váratik, ki már az ebershausen gróf várában van, holnap után ide szándékozik bevonulni.”

Mint egy villanytűz, úgy hatott Napoleon közlekedésének híre Lussanra: de ezen igazatosság csak egy perczig tartott. Mit segíthet a császár, midőn már a hadi törvényezék beszéltek, hogy kimondja Armand fölött ítéletét, mely csak halál lehet? Sőt ha lehetséges volna is Napoleon közelébe jutni, mindentől eltöltött őt adott becsületiszava.

Egészen másképp hatott a hír az ifjú hadnagyra: szeméi fénylettek, nemes pir futá át arcza, midőn lépett az ezredes elé.

„En egy igen jó térképet bir ezen vidékről, ezredes ur; gyorsan ide vele — szükségem van rá.”

Lussan az ifjú laugoló szemébe tekintett.

„Charles!” — hangja rezekett a meghatottságtól, — „Charles mit akar ön tenni?”

„Egy kirándulást, ezredes,” mondá örömeit hangon; nagybátyám küldött, ön tudja ezredes ur, élelmi szerek beszerzése végett; Jeanot hadnagy fog követni, de Jeanon ha-

Politikai szemle.

A koalíciós miniszterium létrejötte teljesen meggyőzte, mintán Tisza Kálmán oly feltételek mellett kívánt volna a kormányba lépni, melyeket a kormány tekintettel a közigazgatási alapra el nem fogadhatott. A dolgoknak e majdnem váratlan fordulata után igen természetesen, hogy kizárólagosan deákpartiakból alakuló kormány lebeszélésére a mi e sorok megjelennek, ha az eddigi s folyton változó híreknek hitelt adhatunk, valószínű, hogy a királyi Birtok István, a képviselőház kormányviselt elnökét bízta meg az új kormány megalakításával.

A fővárosban lévő munkások e hó 15-én nagy számmal gyűltek egybe a Belügy felő kertbe s a rend megzavarása nélkül tanácskoztak érdekeik fölött.

A szász képviselők kiléptek a Deák-körből azon ok miatt, hogy a belügyminiszter a szász nemzeti egyetemet, mely valóságos országgyűlési hatáskört vándikált magának erőlyesen rendre utasította.

A kilenczese albizottság előadója Széll Kálmán már elkészítette jelentését s az ki is osztott a 21-es bizottság tagjai közt. A kilenczese bizottság egyik utóbbi ülésén Lónyay Menyhért előadta nézeteit, hogyan lehetne az egyensúlyt a pénzügyben 1875-től kezdve helyreállítani, mintán a 9-es bizottság még 1876 és 77. évekre is deficitet számít ki a 60 millió hiánnyal zárja be munkálatait, Lónyay külön véleményt fog előterjesztani.

Franciaországban is a jobboldal és a balközép egyesülése képezi a napikérdést. A republikánus lapok ellene vannak, mert szerintük minden koalíciónak az a sorsa, hogy előbb utóbb fölbomoljék. A „Journal des Debats” ellenben azt konstatálja, hogy sürgősen szükséges, hogy a kormány a balközép kezébe menjen át. A nevezett lap azt mondja a jobbközépnek: „Mi akarunk vele tanácskorni, de nem vagyunk legyőzöttek, nem adjuk meg magunkat!”

(Gambetta.) A nemzeti védelmi kormány működésének megvizsgálására kiküldött bizottság már két buval ezöltő betérjeztette a nemzetgyűlésnek jelentését, melyben főleg Gambetta ellen súlyos vádak emelteknek. E mellett márt. 4-én Kératry gróf 40-od magával indítványt terjesztett be a nemzetgyűlésnek, melyben kimondatni kéri, hogy Gambetta a honvédelem érdekeit saját politikai céljainak áldozta föl. T. i. a legitimista urak azzal gyanúsítják Gambettát, hogy a köztársaság föntartásának érdekét magasabbra helyezte a háza megmondtatásának ügyénél.

rátom, ki helyettesíthet rövid időre a vezényletben, ha — — —
„Ha? — — —” azoktól őt félbe az ezredes a legfeszültebb várakozással.

Az ifjú hadnagy nevetve folytatta: „Ha épen kedvem lenne kedvenez szürkémet egy éjén át halálra fűtteni. Gondoljon adott szavára ezredes!”

Közönl s gyorsan távozott. — Egy nemes szív hagyá el a szobát.

Lusann föl emelé karjait.

„Mindenható,” hangzott belsőjében, „halál meg egy atya imáját. Lassítad az időt futásában, vagy add neki a vihar szárnyait!”

Egy órával később, midőn az ifjú hadnagy csapattal a várost elhagyá, észlelt a hadi törvényszék Martigny Armand szökevény fölötti ítélethez végett. Napoleon érkezése miatt sietségre volt szükség, hogy mire a forradalom koronázásának megérkezett, minden elvégezve legyen. Az ítélet rövid volt, rövid az ítélet; egy szó elég bőven kifejezi annak tartalmát: — halál! hangzott a bírál egyértelmű határozata. Az ítélet végrehajtására a következő nap déli tizenkét órája tüzetelt ki.

Lichtenthal asszony azonban megkímélte: egy, aránylag jelentéktelen pénzösszeg lefizetése volt büntetése, mivel Franciaország hadi törvényei ellen cselekedett.

A részvét, mit az oly súlyosan érintett család sorsa keltett, általános és nagy volt. Duroy nyílt és nemes jelleme miatt közszem-

— (IV. Napoléon nagykorúsága.) III. Napoleon fia és örököse, Lajos herceg, kit atyja az arat után „Lulu” néven ismer a világ, márt. 16-án töltte be tizenhetedik életévét, tehát a császári ház törvényei szerint, o napon éri nagykorúságát. A bonapartisták közül sokan utaztak ez alkalomra Angliába Chislehurstba, noha a francia bel- és hadügyminiszterek megtilták alárendeltjeiknek az ünnepélybeni részvételt. Chislehursti távirat szerint az ifjú Napoleon közönséget fogadott ki a híveknek az elhunyt császár emléke iránti hűségükért, s megjegyezte, hogy a közvélemény — azon bizalom dacára, melyet Mac-Mahon loyaltitása iránt viseltek, a nőpre való hivatkozást kívánja. A maga részéről kijelenté, hogy az ország eldöntését elfogadja, legyen ez a köztársaságra kedvező, vagy kerüljön ki nyolczadszor is a Napoleon név a szavazó szekrényekből.

Spanyolországban Serrano elmozdította Moriones ibnokot az északi hadsereg főparancsnokságától, s maga vette át a karlisták ellen immár nagyobb részben összpontosított sereg fővezérletét. Serrano mindenképp a tüzettséget szerzezi újra, hogy a febr. 23-iki vereség ne ismétlődjék. E közben Bilbao hősiesen védi magát. Dastillo tábornok a város parancsnoka értesítette Serranót, hogy ápril 10-ig el van látva élelmi készlettel, s a katonaság kitűnően tartja magát. A karlisták hét mozsárgyuból lövik a várost. — Egy francia lap azt az érdekes hírt közli, hogy Serrano tábornagy következő ajánlatot tett volna Don Karlosnak: 1.) Elismertetik minden cím és kinttatás, mely VII. Ferdinand halála óta adatott. 2.) A birtok-elkobzás megszüntetése egyazon mindörökké. E pontokra Don Karlos így válaszolt volna: „Kérvényre majd Madridban, orient-téri palotában fogok választ adni, ha megvizsgáltam, szükséges-e ez iránt intézkedni.”

(Az új török miniszteriumról.) A „Golos” konstantinápolyi levelezője azt írja, hogy az új török miniszteriumnak nincs szilárd jövője. Az anya-zultáné erők erejével igyekszik keresztül vinni Mahmud pasának a kormány élére állítását. Mithaz para tevékeny járthívei pedig remélik, hogy ez fog kineresztetni nagy vezérnek, mihelyest a fővárosba visszaterend. E kinevezetés bevezetését szolgálta azon hadjáratra (?) nézve, a melyet híre szerint Bismarck herceg kelen Franciaország ellen megkezdni szándékozik, hogy az ottani katolikuskok fölötti protectoratust Olaszország részére biztosítsa. — A levelező azt is említi, hogy a török-országi szlávak a sz.-pétervári császári találkozás óta attól félnek, hogy Oroszország csorban hagyja őket s épen azért utolag

retetben állt; Lichtenthal asszony évek óta mint a szorongatottak és szegények jótevője tiszteltetett. De a legnagyobb szívéllyel eltilta magától a résztvevők seregét, valamint azon tervbe sem egyezett, hogy Armand megkegyelmeztetéséért egy kérvény bocsátassék a tábornok elé, mert igen jól tudta, hogy minden lépés hasztalan.

Eberhausen gróf, a környék legutolsó tebb nemes férfai egyike, egy régi jó hírű családból származó francia nő férje volt. Ezen körülménynek köszönhető azon szerencsét, hogy Napoleon császár egy éjén át igénybe vette a ház vendégasztalát; s habár lelke egész hevével a német ügyért buzgott, nem volt mit tennie, mint palotája dísztermét a győző elfogadására elkészíteni, s az uralkodót alázatosan háza közűben üdvözölni.

Ha megérkezett a hatalmas, féltelmes férfi: később, mint várták, már ragyogtak a csillagok az égen Rozs hangulatban volt. A vár ura üdvözlöt néhány szóval fogadta. Az estebéd alatt igen komor volt, hamar felkelt s kívánn, hogy szobáiba vezettetessék. „Követesen, Bertrand tábornok!” parancsolá legkedvesebb hadvezérének, ki az egyedüli volt, kinek elnézé, hogy más véleményen lehessen, mint ő.

A házi úr egész az ajtóig kísért őt, hol Constant, a császár legbizalmasabb komornoka, várakozott magas urára.

A császár visszavonult. Minden lenyugodott már a várban, de a hatalmas férfi

Franciaországban kezdének simulni. A francia követség palotában márt. hó 28-án adott táncvigalommal a török miniszterek és főkentélyek mellett a konstantinápolyi szlavogyelet tagjai és nevezetesen bolgár hasásk jelen voltak, mi közcsodálkozást keltett.

Vegyes.

— Mi a Humbug? E szó nagy ur a társadalomban; mindenütt otthon van és olyan megarokott fogalom, mint az izé. Sok mindent lehet alatta érteni; de fájdalom! sokan keserves tapasztalásból tanulják meg, hogy hát mit is tesz az a szó: humberg!

Az angol nemzeté a dicsőség! Ők találták föl, — töltük ment Amerikába, onnan jött mihozzánk.

„To hum” azt tenné, hogy „döngicsélni,” — „bug” pedig, hogy „bogar” — és így döngicsélné bogár; tehát méh vagy darázs, ha ép akarjuk. Bole nyulhatunk a méhek rajába, s nem ér baj, — vagy kerülhetjük egész életünkben, s egyszer egy fulánkocskától meghalunk — egyremeg — mert hát humberg! A kit a humberg megcsip, az le van fűzve, meg van kötve, annak be van fűtyülve.

Humberg a hazugságok miveltebb serege, — a föltételek mindazon fajta, mely másnak föltételeztét cseleztet, s a szédelgéseknél azon ezor neme, mely fölött a törvény s igazságalkalmazás Damocles kardja függ.

A humbergok egyik fajtát képezik bizonyos hirdetések s falragaszok stb.

Minden újág tele van csodás szerekkel, nincs kopasz fej, nincs fogfájás, nincs tyukaszem, nincs ráncos bőr, nincs nyaralya, mert hát holmi pomádé, limonádé, kárpálé, van egy tégelybe, árgeszebe, vagy ha kell hát faszkba préselve, melyért egyébb sem kell, csak pénz, aztán a többi láma az illető. — Vannak essentia, minden baj ellen jók; ifjúságot, erőt, éret adnak, — ezt hirdetik uton utfélen — mindez: — humberg!

Előző egy éhenkórán csapott, őriási falragaszokkal hirdeti, hogy a világ 7 csodája nála még egy párral — szaporodott — tehát be a sátorba: csak 20—30 kr.; ez humberg!

Szántársulat igéri a művészi tenészt szent nevében, hogy a nagyvárban közönséget szellemi élvezetekben részesít, hangatos darabokat jelez, szép színlapot ad, elme-gyűnk, — látunk egy pár korbely frátert erkölcselen, illetlen, trágár szereplésben — mi ez? — humberg!

Kereskedések nyílna kme, az ablak tele van csikornyák, szemkáprázató — csalogató holmival — botorkázz be, tiszta harátom, vagy magyám, vagy akarki — kaper hasztalanul drága rongyot, hitvány linzeséget — ez humberg!

Végeladás! fele — negyodárán meg minden — aztán kétannyt fizet mint az előtt — ez humberg!

Részvénytársulat keletkezik, — csapán egy pár tizest kell befizetni, azért osztalék

még ébren volt. Egy támlás székben félig ülve, félig feküdve társalkodott tábornokával, ki tiszteletteljes tartással állt előtte.

„Fáradt és gyöngö vagyok,” mondá Napoleon ásitva; „a szerencse ép úgy elgyöngit, mint a gond — érzem, hogy egy kudarcra van szükségem, hogy idegeimet felfrissítsem. Aspern után másképp érzem magam, mint ma, — remélem, majd nyugtot lelek, ha a német kezeket békákba verem, hogy nem fogják merészelni, még csak nyajkait is fölemelni.”

„Igen, fölséges uram, a német kezeket,” felelé Bertrand komolyan; „és a német szel lemet?”

„Képzőlg és ábrándozó vagy, barátom; ismerem a német lelkesedést azon szalmatűzt, mely szemem villama előtt kialszik.”

„Mivel ezen szem, egy legyverben álló világgal rendelkezik akaratának valóstítására,” esett szavába Bertrand. Sire, engedje o szemekel a kegyesség fényes sugarában tündökölni, tudom, hogy képesek azok erre. Rövid idő óta lelke immét sőtét árnyképek zsákmánya lett. A bódolatok, melyeket minden lépte nyomán fogad, minden figyelem nélkül vonulnak el szemel és füle előtt. Ne mutassa az olimpy dörgő jég hideg bomlokát a legyőzötteknek, kik várakozásteljesen és csendre tekintenek győzőjök felé: hiszen egy uralkodó legzsebb tulajdona a kegyesség és a világot nemcsak vasmal lehet meghódítani! —

(Foly. köv.)

lessz annyi, hogy nem is képzeli, milliókkal fognak játszani, — ezeket adnak egy pár híres gróflelő valakinek — egy pár év múlva egy garas elcsú — elcsúzott minden vagyon — de van adósság elég — ez humberg!

Követeléses van: Előáll egyik, beszél szívéből, amint érez, nem hazudik, így annyit a mennyire képesnek érzi magát — megbukik; előáll egy másik is, kiket minden ellen, neki minden ross, s mindent másképp fog tenni, adót, nyomorúságot levon a népről, s megválasztják, — mi ez? humberg!

Egyik ember teljes életében becsületosan dolgozik, tanul, iparkodik, mindenkinek javát akarja — magd, de bizony ezeket nem gyűjt; — a másik szemér, nem is akar tudni semmit, koldos volt, egy pár év alatt gazdag lesz, — haszardirozik, imponál — ez humberg!

Valaki keresztül szolgált mindenfél korbelti patens alatt — fordult a világ — nagy haszn lett — nagy hivatalt kapott — ez humberg!

A szász pülvá örök bűnséget esküdtek, s mint asszony kakuk fikat ajándékok fértje nevének — ez humberg!

Ezer és ezer csimón és csoból hozhatnánk példákat, hogy ezt a szót: humberg megértessék, de az elmondottak alapján azt hisszük, nagyon könnyű lesz magától a körülményekhez képest — mi a humberg!

Hírek.

Negyedéves előfizetőinket, az előzetes mielőbbi megújítására s a hátralékos összegek beköldetésére kérjük.

Hymen. Plachy Gyula ur közlelbb jegyzte el Szilárdy Elfrid kissasszonyt Szőlőben.

A legutóbbi országos vásár alkalmával nagy kelendőségnek örvendett a ponyvairódalom egyik legújabb terméke, mely Sisa Pista viselt és nem viselt dolgait foglalja magában. Termézetesen, ismétlő holmányok halmaza. A csimlap azon jelenetet ábrázolja, midőn Sisa a városi püspök néi papi ültőnyben tesz látogatást s más forinttal elégitte magát. Hogy Bucefalvánál jelent meg „ebben az estendőben,” azt tán mondanunk sem kell.

Felfedezett rablógylókocok. Az apcszándó vasuti állomásán megölt Kuständer gyilkosait sikortlt a hatvani járásbíró annak felfedezni. Az egyik vasuti munkás nevével együtt elfogatott, de a nő valószínűleg a gyilkoságnál nyert asztás következtében, mire Hatvanból a győngyösi kórházba küldött, az uton meghalt. Még egy vasuti olasz munkára van gyanu, ki azonban megzsekkolt, és most kerestetik.

Statárium. A bel- és igazságügyminiszter Nógrádmegye területén rablók, rablógylókocok, gyújtogatók és mindezek büntésszabára nézve egy évi időtartamra rögtön bírálkodási eljárást rendelték el, a megvétel kérelme folytán, mely annak idejében indokolt volt, ma azonban, hála az égnek, közbiztonsági állapotaink oly megnyugtatók, hogy e kivételes intézkedést, a következmények aligha nem szükségtelenné igazsalandják.

Apró hírek. Golka György helybeli ügyvéd az igazságügyminiszter további rendelkezéséig egy évi időtartamra, az ügyködéstől eltiltotta. — Janusz Adolf városi kapitány Pestre költözött bírósági végrehajtónak. — Özv. Tarcsányi Ezechielné hó 13-án hunyt el 61. évében Ebecen.

Az Apollo című zenefolyóirat 6 füzete megjelent a tartalma: Borda Thomas Ambros Hamlet című dalindvából. — Repül, gyors polka Hölzl Lőrincztől. — Két népdal: Rejtet kérék szép ragyogó szemedet. — Itj de minek ez a panasz. — Vegyesek.

A loconcal kasszini elnökségéről Szatirányi Farkas leköszönvén, helyébe közfelkiáltással Szilassy Ferenc ur választott meg a közelebb tartott közgyűlésen. E kaszindógyűlet vagyonit állása évről évre kedvezőbb képet nyújt, noha a tagdíj hátralékok, a magyar egyetlek ezen eredendő bűne, itt sem ismeretlenek.

Szerkesztői üzenetek.

A „több érdekeltak” által beküldött cikkek, mintán magánjellegű, bár épen nem helyeselhető dolgokat pengot, nem közölhetők. Más oldalról kell a vasat élni.

Feloldó szerkesztő:
Harmos Gábor.

Ajánlható mindenkinek!
ki szép
női ruhakelméket

Hamburger Adolf

divatárú üzlete

PEST.

uri-utca 1-50 szám. Párisi ház.

Mintak, kárpok, inges és barmintre küldetnek és megrendelések után.

Böhm Lipót

B-GYARMATON

ajánlja a nagyérdemű közönségnek újonnan felszerelt s nagybított üzletében a legnagyobb választékban s igen jutányos áron kapható s a mostani időnynek megfelelő

ruhakelméit, jacomet- s piquette-szöveteket.

Ezenkívül különösen felhívja a közönség figyelmét **rumburgi és hollandi vászongyári főraktárára**, továbbá valódi **prágai keztyűk, nyakkendők**, nem különben **női és gyermekecipők** s minden e szakmába vágó czikkek nagy választékára.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nógrádmegye Dolány község határában fekvő. Szécsény város közomszedságában 260 holdból álló tagosított

majorsági birtok

épületekkel együtt 1. évi sz. Mihály napjától hasznosításra adandó. A feltételek iránt, személyesen, vagy bérmentes levelekben posta útján értekezhetni: Hontmegyében Ipolyváson lakó Horváth Kálmán birtoktulajdonossal.

NAGY-OROSZIZAN

gr. Berchtold Richard

birtokán egy 16 markos, sárga színű teli magyar yérű (ezideri faj) menő 5 frtyi díj mellett telez.

Jelentkezhetni

Káposztási J. tisztartónál.

Alulirt ajánlja magát a t. cz. közönségnek a fényképészeti szakba vágó mindennemű munkák u. m.

ARCZKÉPEK

legkisebb alaktól életnagyságig, másolatok készítésére a legjutányosb áron. Fölvétel a kat. főelemi tanodában, minden szerdán, szombat s vasárnapon d. e. 11 órától d. u. 4 óráig, — még borús időben is — történik. B-Gyarmaton 1874. márt. 20.

SZKLADÁNYI KÁROLY.

A szécsényi uradalom elal 100 pozsonyi mérő igen szép tavaszi búzát — melynek sulya kilánként 87 fontot tesz — mérőjét 8 frt. 60 krral számítva. — Ugyanitt 4 mázsa a legjobb minőségű burgundi répa mag is kapható — mázsáját 20 frttal számítva — úgy a tavaszi búza mint a répamag is, kisebb részletekre is osztva, készpénz fizetés mellett adatik melyre nézve értekezhetni az uradalmi közp. tisztségnél Szécsényben.

Divényi Senioralis urodalmi lőrinczi pusztán (Vadkert és B-Gyarmat közt) 1000 pozsonyi mérő burgonya azaz krumpli van eladó, egy pozsonyi mérőt 90 fontba számítva, 1 forint 80 krajczárért kapható.

A venni szándékozók sziveskedjenek szükséghez képest ott lakó gazdatisztnél jelentkezni, vagy Zsélyben a felügyelőségénél.

KÖZNYV
ELISMERŐ
OKIRAT.

Bécsi világtárlat

1873.

TISZTELET-
BÉLI JURY-
HALADÁSI
ÉREM.

Legkitünőbb minőségű

ROMAN CEMENT

BENKÓ KÁROLY és társ.

gyárából

NYERGESUJFALUN.

ESZTERGOMMEGYÉBEN,

vízben s ingó talajon, úgy mint száraz földön, vízhatlan szilárd és tartós épületek és épületelemek készítéséhez, valamint mindennemű szobrászmunkához.

Megrendelhető és kapható hordó és zsákokban a legjutányosabb

GYÁRI ÁRON

a nyergesujfalusi cement-gyár raktárában

MARITSEK FERENCZ építésznél

Losoncban.

1-4